श्री

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौ

इजलास

माननीय अध्यक्ष श्री विनोद शर्मा

राजस्व सदस्य श्री राजेन्द्र पौडेल

लेखा सदस्य श्री पुष्प प्रसाद गुरागाईं

फैसला

२०७७/०७८ सालको निर्णय नं. ११

पुनरावेदन नं. : ०७५-RB-०२८५

पुनरावेदन दर्ता मितिः २०७५।१२।१४

मुद्दाः आयकर।(२०६९/०७०)

साविक बजनेश युनिभर्सल डेभलपमेण्ट बैंक लि. हाल का.जि. का.म.न.पा. वडा नं. १ हात्तिसार स्थित सिद्धार्थ बैंक लिमिटेड प्रधान कार्यालयका तर्फबाट अख्तियार प्राप्त प्रमूख कार्यकारी अधिकृत वर्ष ५६ को शम्भु नाथ गौतम................................१ } पुनरावेदक

विरूद्ध

ठूला करदाता कार्यालय, हरीहरभवन, ललितपुर १

आन्तरिक राजस्व विभाग, लाजिम्पाट, काठमाडौं ....१ } प्रत्यर्थी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय : ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुर

शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी : प्रमुख कर प्रशासक बलराम रिज्याल

शुरु निर्णय मिति : २०७४।०३।२९

उपस्थित कानून व्यवसायीहरु

पुनरावेदकका तर्फबाट : विद्वान अधिवक्ता श्री भोलानाथ ढुंगाना

प्रत्यर्थीको तर्फबाट : विद्वान उपन्यायधिवक्ता श्री दिपक भण्डारी र सहायक न्यायाधिवक्ता श्री ठाकुर प्रसाद बस्ताकोटा

ठूला करदाता कार्यालय हरिहरभवन, ललितपुरबाट भएको मिति २०७४।०३।२९ को निर्णय र आन्तरिक राजश्व विभागबाट मिति २०७५।१२।२९ उपर आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ तथा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६ बमोजिम न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार अन्तर्गत पर्ने मुद्दा दर्ता गर्दा ऐ ऐनको दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिम तोकिएको धरौटी दाखिला

भए/नएको एकिन गर्ने जिम्मेवारी राजस्व न्यायाधिकरण नियमावली,२०३० को नियम ४ अनुसार स्रेस्तेदारलाई तोकिएको छ । स्रेस्तेदारको काम, कर्तव्य र अधिकार क्षेत्रभित्र परेको नियम ४ को उपनियम (२) को देहायको (ख) अनुसार पुनरावेदन दर्ता गर्न नियम ४ को उपनियम (२) को देहायको (ञ) बमोजिम आवश्यक कागजपत्र हेरी/मगाई नियम ९ को खण्ड (च) बमोजिम भए/नभएको चेक जाँच गरी /गराई नियम १० बमोजिमको कार्यविधि पुरा गरी /गराई पुनरावेदन दर्ता भई नियमानुसार पेश भएको प्रस्तुत मुद्दामा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९(१) बमोजिम पुनरावेदन दर्ता गर्दा राख्नु पर्ने धरौटी रकम निर्धारित कर रु.१,६६,८६,२५५।४२ को राख्नु पर्ने आधा भन्दा वढी धरौटी दाखिला गरेको छ भनी पुनरावेदकको पुनरावेदन पत्रमा खुलाई दर्ताका लागि तत्कालिन स्रेस्तेदारबाट स्वीकृत भई पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको अन्य संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार रहेको छः-

<u>मुद्दाको तथ्य</u>

१. साविकको विजनेश युनिभर्सल डेमलपमेण्ट बैंक लि. बाट आर्थिक वर्ष २०६९।०७० को आय विवरण आयकर ऐन, २०५८ (संशोधन सहित) को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार करयोग्य आय रु. ३,२०,८०,९९०।०० देखाई मिति २०७१।०२।२५ मा पेश भएको आय विवरण ।

२. उक्त आ.व.को आय विवरण कर परीक्षणको सिलसिलामा करदाताबाट पेश हुन आएको विवरण तथा कागजातको अध्ययन, छानविन तथा हिसाब किताब छानविन गरी पेश हुन आएको प्रतिवेदन समेतका आधारमा प्रस्तुत करदाताले आयकर ऐन, २०५८(संशोधन सहित) बमोजिम आयमा समावेश गर्नपर्ने आय समावेश नगरेको कट्टी गर्न नपाईने खर्च दाबी भएको देखिएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बामोजिम संशोधित करयोग्य आय रु.४,७७,७४,२३१।३९ (चार करोड सतहत्तर लाख चौहत्तर हजार दुई सय एकतिस रुपैयाँ पैसा उनन्चालिस) कायम गर्नुपर्ने भएको हुँदा सो वमोजिम नपर्ने कुनै ठोस सबुद/प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले दिन १५(पन्ध्र) भित्र पेश गर्न आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१(६) बमोजिम करदाताका नाममा ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७४।०२।२३ मा लिखित सूचना जारी भएको ।

३. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७४।०२।२३ मा जारी भएको सूचना मिति २०७४।०३।०१ मा बुझिलिई उक्त सूचना उपर करदाताले मिति २०७४।०३।१६ मा जवाफ पेश गरेको।

४. करदाताले गत आ.व.को नोक्सानी खर्च कट्टी सम्बन्धमा भुलवश रकम समायोजन भएको भनी स्वीकार गरेकोले साविकमा युनिभर्सल फाईनान्स तथा विजिनेश डेभेलप्मेन्ट बैंक मर्जर भई २०६८।११।२२ मा बिजिनेश युनिभर्सल डेभेलप्मेन्ट बैंक कायम भएको र यूनिभर्सल

फाईनान्स कम्पनीले सञ्चित नोक्सान आ.व. २०६८।०६९ मा करदाताले पेश गरेको आय विवरण अनुसार रु. १,१५,५०,५३०।०० मध्ये आर्थिक ऐन २०६८ तथा आयकर निर्देशिका २०६८ बामोजिम यस आ.व. मा रु. १६,५०,०४२।८५ लाई नाफामा समायोजन गर्नुपर्नेमा करदाताले रु. १८,०१,३९०।९४ खर्च कट्टि(समायोजन) गरेकोले पाउने भन्दा बढी खर्च कट्टी गरेको रकम रु. १,५१,३४७।६८ लाई आयकर ऐन २०५८ को दफा १३(१) अनुसारको खर्च मान्न सकिने आधार नभएको, कर्जा अपलेखन गरेको रकम नाफा नोक्सानी हिसाबको अनुसूचि ४.१३ मा समायोजन गरेको पाईएन साथै नाफा नोक्सानी हिसाब र कर प्रयोजनको लागि गणना गरिएको विवरण समेत उक्त कर्जा अपलेखनको रकम फिर्ता आम्दानी जनाउनु पर्नेमा खर्च दाबी गरेको पाइयो उक्त कर्जा अपलेखन भएको रकमको लागि विगत आर्थिक वर्षमा शतप्रतिशत रकम करयोग्य आयमा कट्टी भैसकेको हुने हुँदा सो रकमलाई आयकर प्रयोजनको लागि आम्दानी तर्फ समावेश नगरी पुनः खर्च कट्टी दिँदा दोहोरो खर्च कट्टी हुने अवस्था रहने भएकोले करदाता बैंकले जिकिर कानून सम्मत छैन । ह्रास खर्च कट्टि दाबी सम्बन्धमा पनि करदाताले भूल स्विकार गरेकोले आयकर ऐन, २०५८ दाफ १९ बामोजिम ह्रास खर्च कट्टी दाबि प्रयोजनका लागि बैंकले पेश गरेको विवरण अनुसार समुह ङ Software and Leashold समूहमा रु. ३०,३२,४६३।२९ मात्र ह्रास खर्च कट्टी गर्नुपर्नेमा रु. ३०,८२,९६१।०० खर्च दाबी गरेको देखिएकोले बढी दाबी भएको ह्रास खर्च रु. ५०,४९७।७१ आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९(१) बामोजिमको खर्च मान्न सकिने आधार नभएको हुँदा यस करदाताको आ.ब. २०६९।७० को लागि करयोग्य आय रु. ४,७७,७४,२३१।३९ (चार करोड सतहत्तर लाख चौहत्तर हजार दुई सय एकतिस रुपैयाँ पैसा उनन्चालिस) मा आयकर ऐन, २०५८ (सं.स.) वमोजिम संशोधित कर निर्धारण हुने गरी ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७४।०३।२९ मा संशोधित कर निर्धारण आदेश जारी भएको।

५. करदाताले ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७४।०३।२९ मा भएको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझाई पुनरावलोकनको लागि आन्तरिक राजश्व विभागमा निवेदन पेश गरेकोमा गत आर्थिक वर्षको नोक्सानी खर्च कट्टी सम्बन्धमा ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको निर्णय कानून सम्मत देखिएकोले निवेदन जिकिर पुग्न नसक्ने तर सम्भावित कर्जा नोक्सानी व्यवस्था सम्बन्धमा करदाताले नाफा नोक्सान हिसाबमा देखाएको कर्जा अपलेखन खर्चलाई आयकर तर्फ खर्चकट्टी देखाएता पनि आयकर ऐनले प्रदान गरेको सुविधा अन्तर्गत जोखिम व्यहोर्ने कोष कानून बमोजिम खर्चकट्टी दाबी लिई बढी भएको खर्चलाई आयकर प्रयोजन आयमा समावेश गरेको देखिएकोले कार्यालयले सोही खर्चलाई अमान्य गरी गरेको कर निर्धारण सम्बन्धमा आयकर ऐन, २०५८ (संशोधन

सहित) को दफा ५९(१क) र आयकर निर्देशिका, २०६६ (दोश्रो संशोधन, २०७३ सहित) को प्रावधान समेतको आधारमा पुनः छ्यानवीन तथा यकिन गरी संशोधित कर निर्धारण गर्नुपर्ने ठहर्छ भनी आन्तरिक राजश्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७५।१०।१७ मा भएको निर्णय।

६. करदाताले आफुले पेश गरेको विवरण समेतको समग्र अध्ययन, मूल्याङ्कन नगरी विपक्षी कार्यालयले मिति २०७४।०३।२९ मा शुरुमा जे निर्धारण गरेको हो सोही बामोजिम अन्तिम संशोधित कर निर्धारण आदेशमा समेत कुनै सुनुवाई नगरेकोले यस बैंकले सो उपर चित्त नबुझी श्री आन्तरिक राजश्व विभागमा प्रशासकीय पुनरावलोकनको लागि निवेदन गरिएकोमा विभागबाट सम्भावित कर्जा नोक्सानी व्यवस्था सम्बन्धमा र कर्मचारीलाई बोनस वितरण गरी बाँकी रहेको रकमको दाबी सम्बन्धमा भएको निर्णय बाहेक अन्य विषयमा शुरु ठूला करदाता कार्यालयकै निर्णयलाई सदर गर्नेगरी मिति २०७५।१०।१७ मा निर्णय भएको, नोक्सानी खर्च कट्टी सम्बन्धमा भुलबस नाफामा समायोजन भएको रकमलाई खर्च मानी सोही ऐनको दफा २०(१ख) खर्च कट्टी गर्नुपर्नेमा सो नगरी विपक्षी ठूला करदाता कार्यालयबाट अन्यायपूर्ण निर्णय भएको र सो निर्णयलाई विभागले पनि यथावत सदर गरी आ.ब. २०६९।०७० मा यस बैंकको ३,२०,८०,९९०।०० करयोग्य आय भएकोमा विपक्षी ठूला करदाता कार्यालयले रु. ४,७७,७४,२३१।३९ (चार करोड सतहत्तर लाख चौहत्तर हजार दुई सय एकतिस रुपैयाँ पैसा उनन्चालिस) कायम गरी सोही बामोजिम गैरकानुनी तरिकाले खर्च कट्टी गरी कर निर्धारण गर्ने गरी गरेको मिति मिति २०७४।०३।२९ को कर निर्धारण आदेश र सोहि निर्णयलाई सदर ठहराई भएको विभागको २०७५।१०।१७ को निर्णय बदर गरी न्याय इन्साफ पाउँ भनी प्रत्यर्थीका तर्फबाट यस न्यायाधिकरणमा परेको पुनरावेदन पत्र।

७. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफल प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी कार्यालयलाई पेशीको सूचना दिई नियमानुसार गर्नू भनी मिति २०७६।०४।२२ मा यस न्यायाधिकरणबाट भएको आदेश।

ठहर खण्ड

८. नियम बमोजिम पेशी सूचीमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको पुनरावेदकका तर्फबाट उपस्थित विद्वान अधिवक्ता भोलानाथ ढुगांनाले आ.ब.२०६९/०७० मा आयकर तर्फ बैंकको रु.३,२०,८०,९९०/-करयोग्य आय विपक्षी कार्यालयले रु.४,७७,७४,२३१/३९ करयोग्य आय कायम गरी सोही बमोजिम खर्च कट्टि अमान्य गरी कर निर्धारण गरेको, साविक युनिभर्सल फाइनान्स लि र साविक विजनेश डेभलपमेन्ट बैंक एक आपसमा मर्जर भई आ.ब.०६९/०७० को करयोग्य आयको गणना गर्दा नाफामा समायोजन गर्दा भुलबस

रु.१,५१,३४७/६८ बढी देखिन आई उक्त रकमलाई खर्च मानी विपक्षी कार्यालयबाट आयकर ऐन,२०५८ को दफा १(ख) बमोजिम खर्च कट्टी गर्नुपर्नेमा सो नगरी कानून विपरीत शूरु कार्यालय तथा विभागबाट भएको कर निर्धारण आदेश बदरभागी छ भन्ने समेत बहस प्रस्तुत गर्नुभयो ।

९. प्रत्यर्थी ठूला करदाता कार्यालय एवं आन्तरिक राजश्व विभाग समेतका तर्फवाट उपस्थित विशेष सरकारी वकिल कार्यालयका विद्वान विद्वान उपन्यायाधिवक्ता श्री दिपक भण्डारी र सहायक न्यायाधिवक्ता श्री ठाकुर प्रसाद बस्ताकोटीले करदाताले भुलवश रकम समायोजन भएको भनि स्वीकार गरेको अवस्थामा आयकर ऐन,२०५८ को दफा १९ बमोजिम ह्रास खर्च दावी प्रयोजनको लागि करदाताले नै पेश गरेको विवरण अनुसार नै रु.३०,३२,४६३/२९ मात्र ह्रास खर्च कट्टी दावी गर्नुपर्नेमा रु.३०,८२,९६१/- खर्च दावी गरेको देखिएकोले बढी दावी भएको ह्रास खर्च रु.५०,४९७/७१ ऐ.ऐनको दफा १९(१) बमोजिम खर्च मान्न सकिने आधार नभएकोले शूरु कार्यालय तथा विभागबाट भएको कर योग्य आय रु.४,७७,७४,२३१।३९ सँग सम्वन्धित कर निर्धारण आदेश प्रचलित कानून अनुसार नै भएकोले सदर हुनुपर्दछ भन्ने समेत बहस प्रस्तुत गर्नुभयो।

१०.पुनरावेदक कम्पनीका तर्फबाट लिइएका जिकिरहरु दुवै तर्फका विद्वान कानून व्यवसायीहरुबाट प्रस्तुत बहस बुँदाहरु र मिसिल साथ संलग्न कागज प्रमाणहरुको अध्ययन गरी निर्णय तर्फ विचार गर्दा यसमा मुख्यतः देहायका विषयमा निर्णय दिनुपर्ने देखिन आयो।

<u>आयकर तर्फ</u>

(क) नोक्सानी खर्च कट्टी सम्बन्धमा

क) <u>नोक्सानी खर्च कट्टी सम्बन्धमाः–</u>

करदाताले भुलवश रकम समायोजन भएको भनि स्वीकार गरेको साविक युनिभर्सल फाईनान्स तथा विजिनेश डेभलप्मेन्ट बैंक मर्जर भई संचित नोक्सानी आ.ब.०६८/०६९ मा करदाताले पेश गरेको आय विवरण रु.१,१५,५०,५३०/- मध्ये आर्थिक ऐन,२०६८ तथा आयकर निर्देशिका,२०६८ बमोजिम रु.१६,५०,०४२/८५ लाई नाफामा समायोजन गर्नुपर्नेमा करदाताले रु.१८,०१,३४०/५४ खर्च कट्टी गरेको पाउने भन्दा बढी खर्च कट्टी गरेको रकम रु.१,५१,३४७/६८ आयकर ऐन,२०५८ को दफा १३(१) बमोजिम खर्च मान्न सकिने आधार नभएको देखिँदा सो रकम समेतको कुल करयोग्य आय रु.४,७७,७४,२३१/३९ कायम गरी कर निर्धारण गर्ने गरी शूरु कार्यालयको निर्णय र सो रकमलाई समर्थन गर्दै आन्तरिक राजस्व विभागबाट भएको मिति २०७५।१०।१७ को

निर्णय मिलेकै देखिन आयो।

११. माथी उल्लेखित आधार र कारण पुनरावेदक करदाता सिद्धार्थ बैंक लिमिटेडको आ.व.०६९/०७० को आयकर निर्धारणका सम्बन्धमा शूरु ठूला करदाता कार्यालयबाट मिति २०७४/०३/२९ मा भएको कर निर्धारण आदेश उपर आन्तरिक राजस्व विभागबाट मिति २०७५/१०/१७ मा भएको निर्णय मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ। पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। अरु तपसिल बमोजिम गर्नू।

तपसिल

- प्रस्तुत फैसलाको प्रतिलिपि साथै राखी फैसला भएको जानकारी विशेष सरकारी वकिल कार्यालय काठमाडौलाई दिनू--१
- फैसलाको नक्कल माग गर्ने सरोकारवालाबाट लाग्ने दस्तुर लिई नक्कल दिनू--------------२
- प्रस्तुत फैसला विद्युतीय प्रणालीमा अपलोड गरी मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार अभिलेख शाखामा बुझाईदिनू---३

(पुष्प प्रसाद गुरागाईं)
लेखा सदस्य

उक्त रायमा हामी सहमत छौ।

(राजेन्द्र पौडेल)
राजस्व सदस्य

(विनोद शर्मा)
अध्यक्ष

फैसला तयार पार्न सहयोग गर्नेः
शाखा अधिकृतः सनिता लामा
टिपोट गर्नेः हेमन्त फुयाँल

इति सम्बत् २०७७ साल पुष ५ गते रोज १ शुभम्-------------------------------।